

EL PARADÍS DE LES PARAULES: AL^aCANT

Xavier Mata Oroval
Dissabte 4 de novembre de 2023
x.mataoroval@edu.gva.es

#3rCongresPluri

D
i
V
e
R
Llengües

III CONGRÉS Àmbit plurilingüisme

3 i 4 de novembre de 2023

Facultat d'Educació
Universitat d'Alacant

10 hores

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

UA

UNIVERSITAT D'ALACANT
UNIVERSIDAD DE ALICANTE
Facultat d'Educació
Facultad de Educación

Càtedra de Multilingüisme
de la Universitat d'Alacant

Sense
MEMÒRIA
No hi ha
APRENTATGE

YEMAYÁ

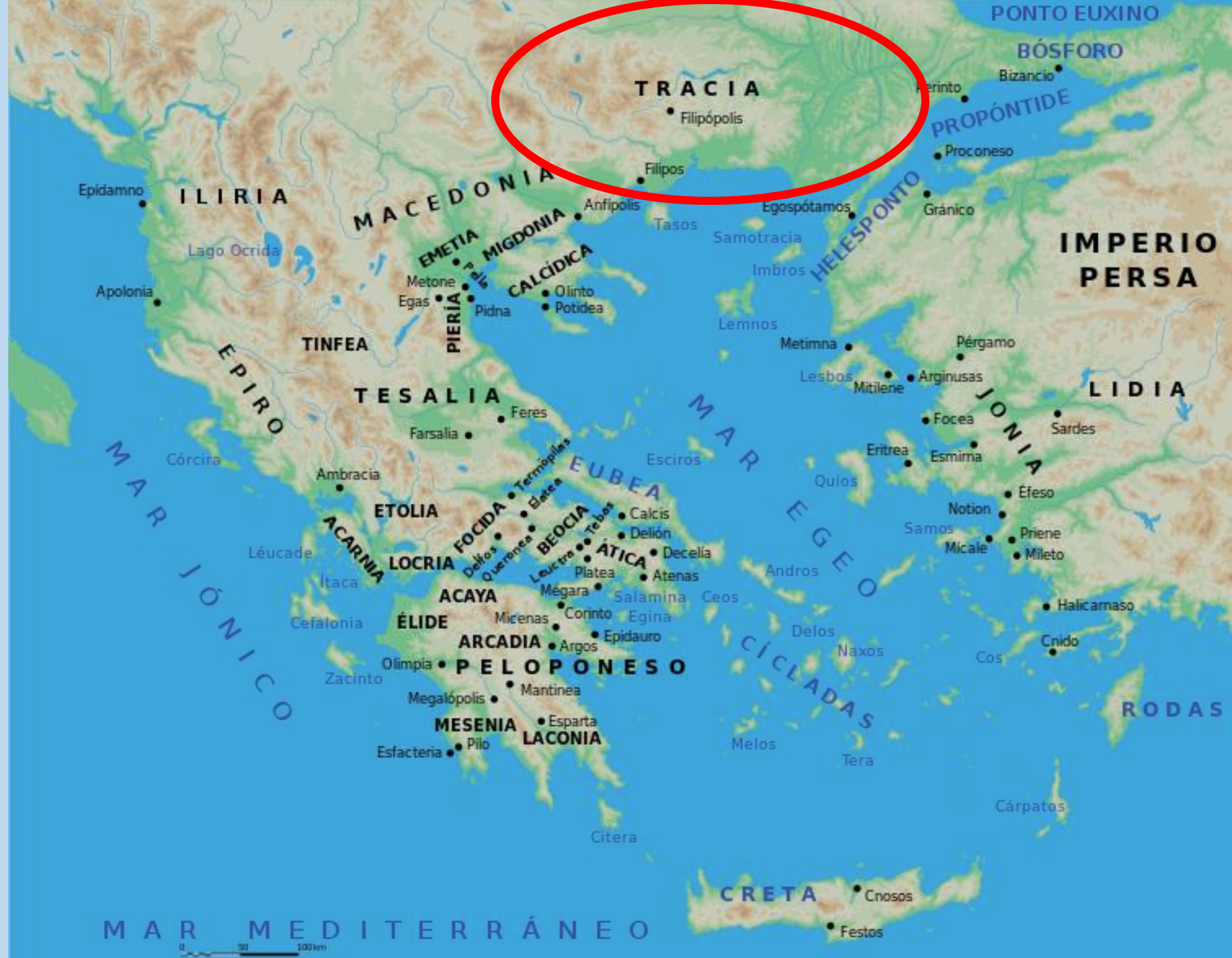
Les nou MUSES: filles de Zeus i Mnemòsine ('memòria')

Clío	Talía	Erato	Euterpe	Polimnia	Calíope	Terpsícore	Urania	Melpómene
Historia	Comedia	Poesía amorosa	Poesía lírica	Poesía sacra	Poesía épica	Danza	Astronomía	Tragedia
Papiro	Máscara cómica	Lira	Dos flautas	Cara pensativa	Tabla de escritura	Cítara	Globo celeste	Máscara trágica

ORFEU:
Fill de la Musa **Cal·líope**
i del déu-riu **Eagre**.

COMMOCIÓN MUSICAL TOTAL

ORFEU
I
EURÍDICE

ÍΕ ΕΙΕ ΕΕΥ Ε...ΑΙ ΎΕΙ ΕΙ
Ε...ΙΑ ΑΟΥ Ο...Ε ΟΙΥ ΙΑΕ ΑΑ

MORT PREMATURE

ARISTEU

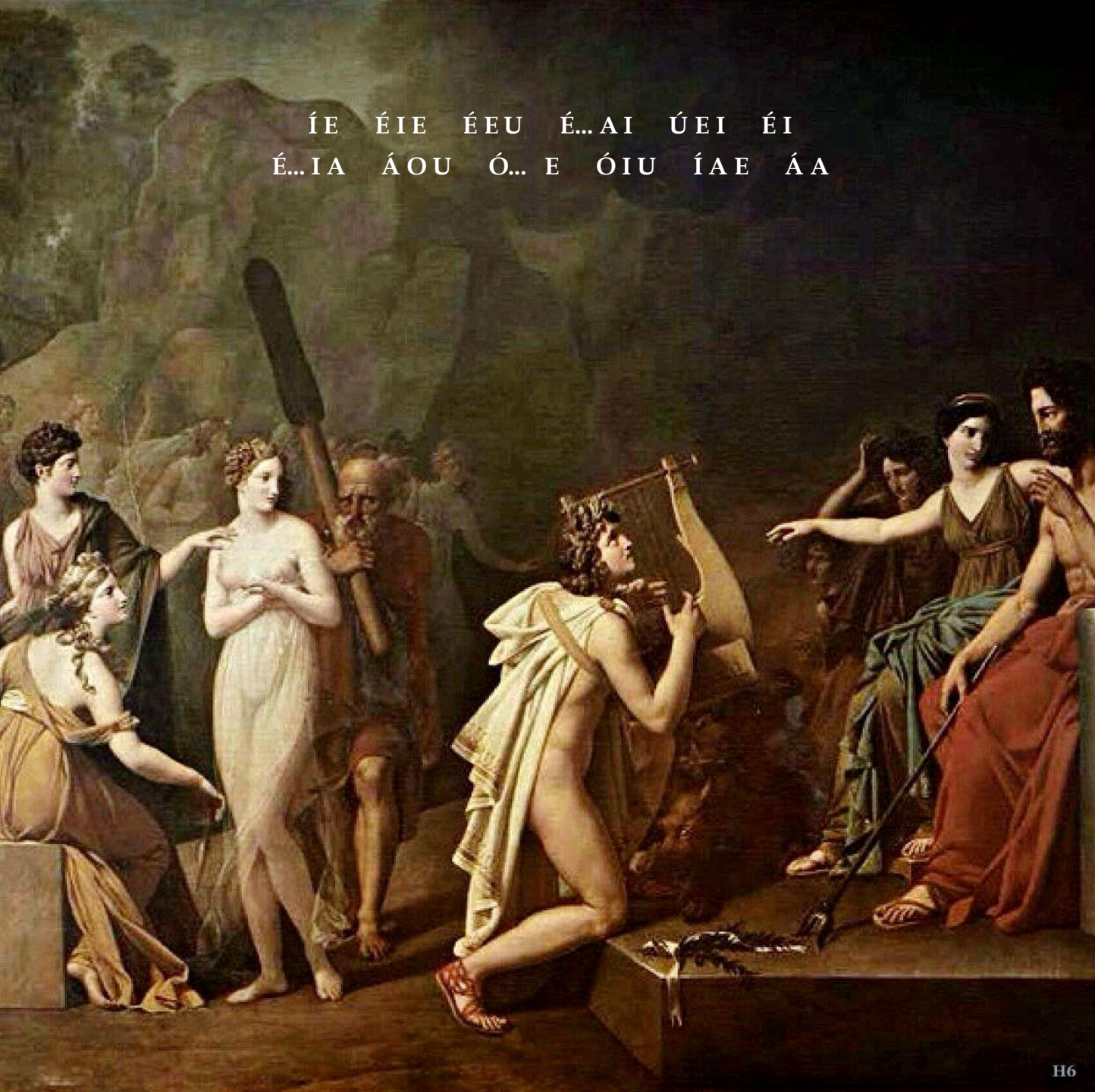

SEDUCCIÓ MUSICAL INFERNAL

ΙΕ ΕΙΕ ΕΕΥ Ε...ΑΙ ΎΕΙ ΕΙ
Ε...ΙΑ ΑΟΥ Ο...Ε ΟΙΥ ΙΑΕ ΑΑ

10. LA MIRADA D'ORFEU: el poder de la música

Poema: fragment de les
Metamorfosis (x 56-57),
publicades el 8ec,
de Publi OVIDI Nasó
(43aec Sulmona - 17ec Tomis).

Música: Xavier Mata OROVAL, 2023

I ell, amb desig de veure-la i por que no defalleixi,
gira, amorós, els seus ulls: ella torna de cop a estimbar-se

(trad. Jordi PARRAMON)

1. EPITAFI DE SÍCIL: memòria immortal

Lletra i música: probablement de SÍCIL, entre segle I aec i segle I ec.

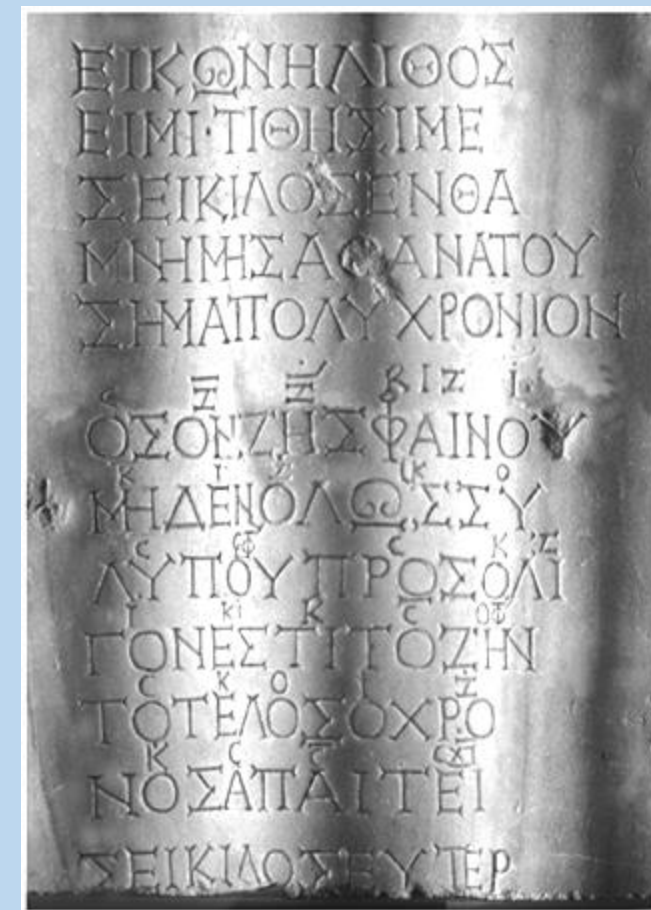
Trobat el 1883 a l'actual ciutat turca Aydın, en la vall del riu Meandre de l'antiga Lídia.

Actualment es conserva al Museu Nacional de Dinamarca.

Jo, la pedra,
soc una imatge.
Em posa ací Sícil
com un senyal perdurable
de **memòria** immortal.

CANÇÓ-EPITAFI

Sícil [a? / d'?] Euter...

$\epsilon\iota\kappa\omega\eta\eta\lambda\iota\theta\omicron\varsigma$
 $\epsilon\iota\mu\iota\tau\iota\theta\eta\varsigma\iota\mu\epsilon$
 $\sigma\epsilon\iota\kappa\iota\lambda\omicron\varsigma\epsilon\eta\theta\alpha$
 $\mu\eta\mu\eta\varsigma\alpha\varsigma\alpha\lambda\alpha\tau\omicron\upsilon$
 $\sigma\eta\mu\alpha\tau\omicron\lambda\upsilon\chi\rho\omicron\nu\iota\omicron\eta$
 $\omicron\varsigma\omicron\eta\zeta\eta\varsigma\phi\alpha\iota\eta\omicron\upsilon$
 $\mu\eta\delta\epsilon\eta\lambda\omega\varsigma\varsigma\upsilon$
 $\lambda\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\rho\omicron\sigma\omicron\lambda\iota$
 $\gamma\omicron\eta\epsilon\varsigma\tau\iota\tau\omicron\zeta\eta\eta$
 $\tau\omicron\tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma\omicron\chi\rho\omicron$
 $\eta\varsigma\alpha\pi\alpha\iota\tau\epsilon\iota$
 $\sigma\epsilon\iota\kappa\iota\lambda\omicron\varsigma\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho$

$\epsilon\ \bar{\epsilon}\ \bar{\zeta}\ \kappa\iota\zeta\ \bar{\iota}\ \bar{\kappa}\ \iota\ \dot{\zeta}\ \bar{\iota}\bar{\kappa}\ \omicron\ \bar{\tau}\ \bar{\omicron}\bar{\phi}$
 "Ο σον ζῆς, φαί νου, μη δέν ὄλ ως σύ λυ ποῦ·
 $\epsilon\ \kappa\ \zeta\ \bar{\iota}\ \bar{\kappa}\ \bar{\iota}\bar{\kappa}\ \bar{\tau}\ \bar{\omicron}\bar{\phi}\ \epsilon\ \kappa\ \omicron\ \bar{\iota}\ \dot{\zeta}\ \bar{\kappa}\ \epsilon\ \bar{\tau}\ \epsilon\ \chi\bar{\iota}$
 πρὸς ὀλ ἰγον ἐ στίτὸ ζῆν, τὸ τέ λος ὁ χρόνος ἀπαι τεῖ.

2. VINCENT: sinestèsia musical

Lletra i música de Don MCLEAN
(1945 New York),
en LP *American Pie* (1971)

Starry starry night...

3. CASIDA DE LAS PALOMAS OSCURAS: poemúsica

Poema de Federico García LORCA (1898 Fuente Vaqueros – 1936 Víznar-Alfacar), del poemari *El diván del Tamarit*, publicat pòstumament el 1940 a New York i Buenos Aires.

Música de Paco IBÁÑEZ (1934 València), en LP *Paco Ibáñez 1* (1964)

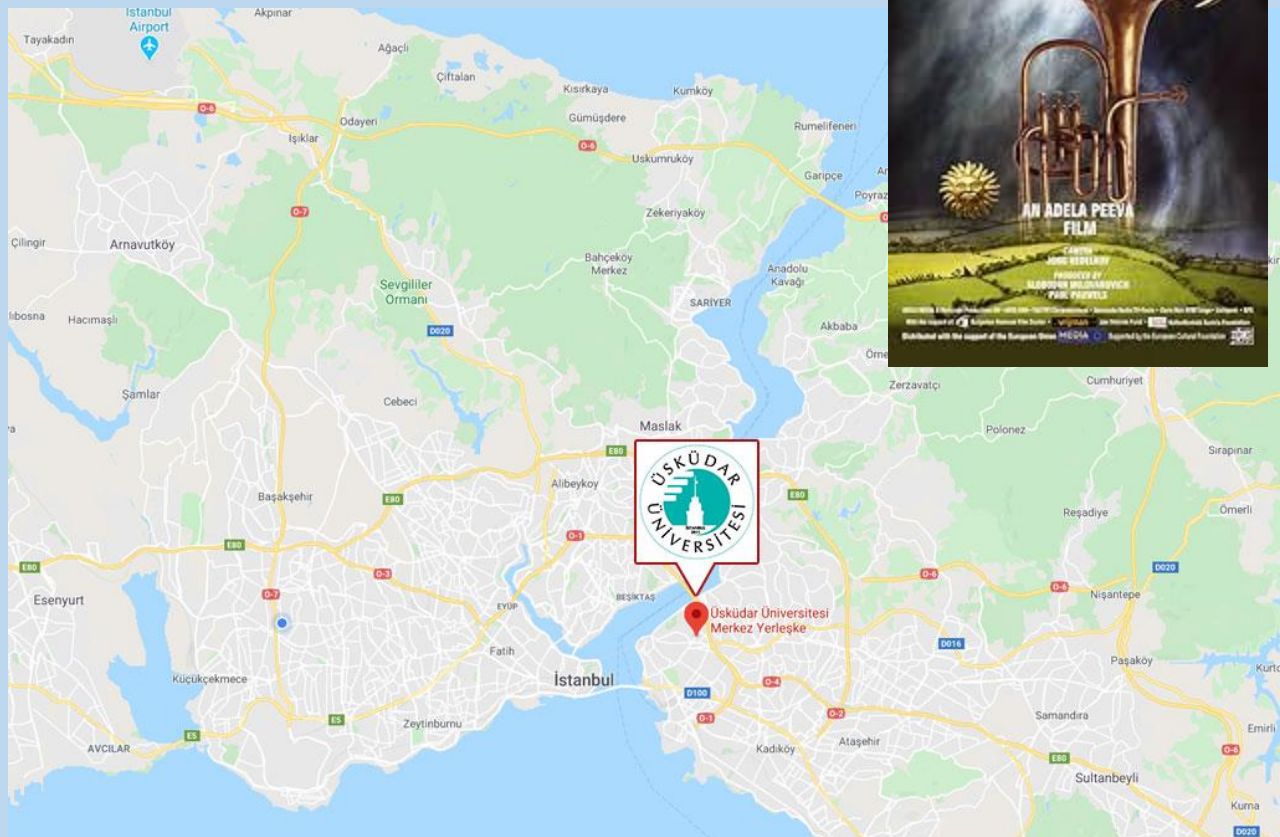
4. KÂTİBİM: totes les cançons la cançó

Poema del poeta àzeri Mehmet Sulaymān FUZŪLİ (1483 Bagdad - 1556 Karbala) i música popular provinent d'Istambul

Camí d'Üsküdar s'ha posat a ploure.
El meu secretari porta un vestit llarg i el ben arrossega pel fang.
El meu secretari tot just desperta, té la mirada somnolenta.
El meu secretari és meu i jo soc seua, i ningú més no n'ha de fer res.
Que bé que li queda la camisa emmidonada!

Camí d'Üsküdar he trobat un mocador
i l'he omplit de delícies turques.
He buscat el meu secretari
i l'he trobat al meu costat.
El meu secretari...

(traducció de Gilbert Bofill i Ball)

5. DEIXEU-VOS DE RETRAURE' M LES PASSIONS: diàlegs interlingüístics

Poema de أبو إسحاق إبراهيم بن سهل الإسرائيلي الإشبيلي (Abu-Ishaq Ibahim IBN SAHL al-Isra'īlī al-Ixbilī)
(1212 Sevilla – 1251 a la mar entre Ceuta i Tunis),
en versió nostrada de Josep PIERA (1947 Beniopa).

Música de Carles DÉNIA (1971 Gandia), en LP *El paradís de les paraules* (2011)

Ben Sahl de Sevilla

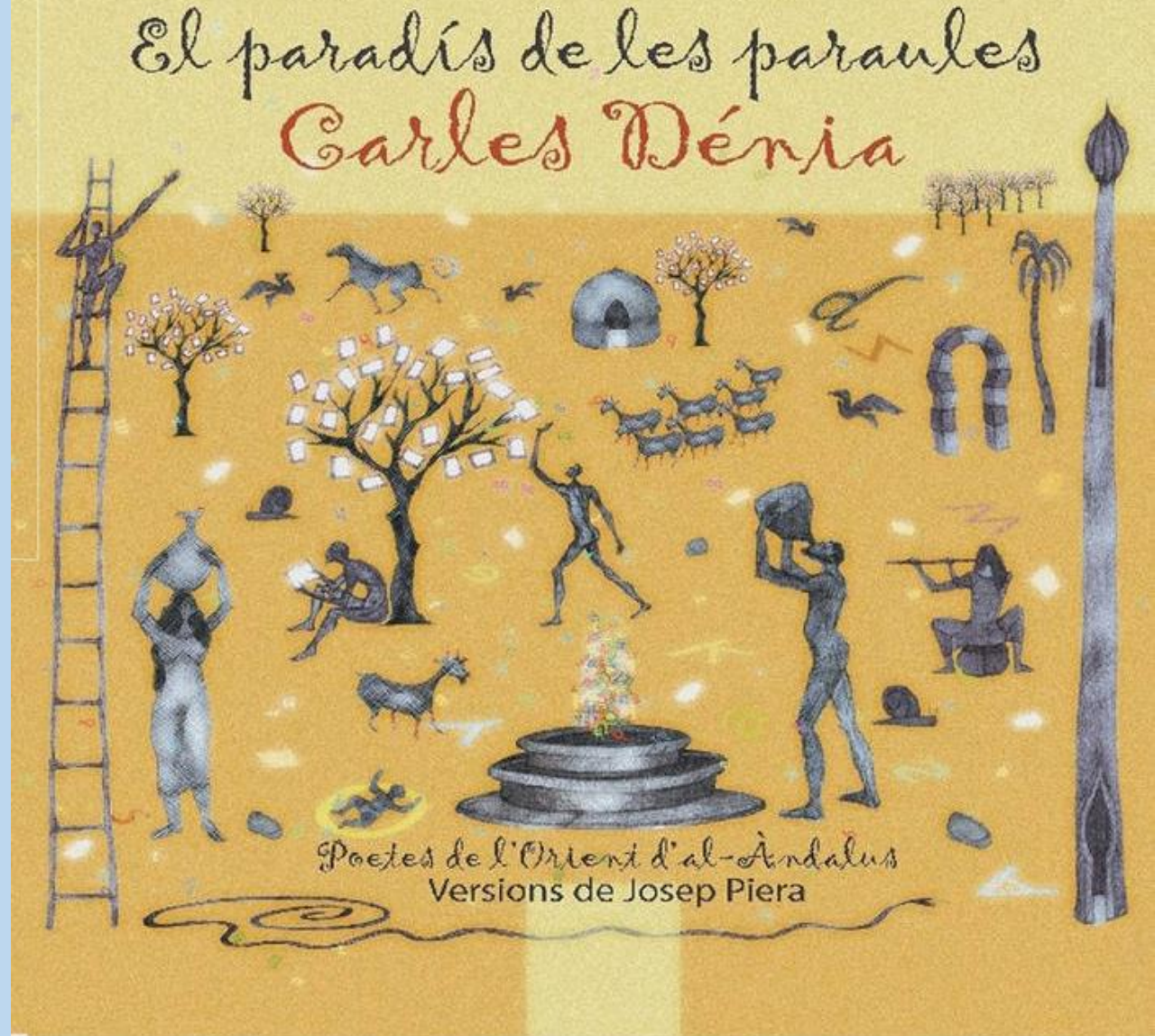
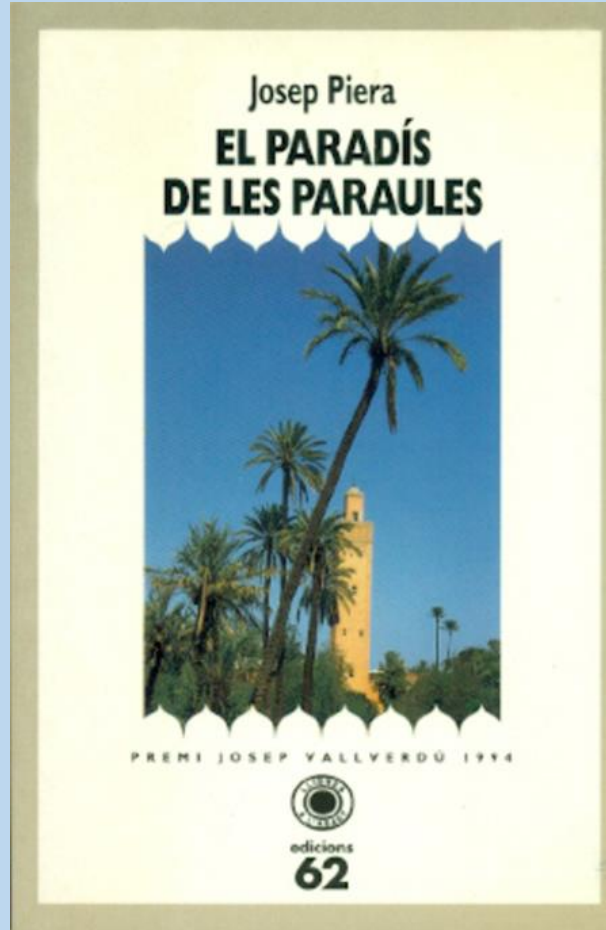
Poemas

Selección, traducción e introducción
de Teresa Garulo

SEGUNDA EDICIÓN

poesía Hiperión

6. A CASCIAFORTE: el gran tesor dialectal

Poema d'Alfonso MANGIONE (1891 – 1937 Napoli) i música de Nicola VALENTE (Napoli 1881 - 1946), de l'any 1928.
Versió retallada i revisitada del genial Renato CAROSONE (1920 Napoli – 2001 Roma), de l'any 1957.

Ohrwurm...

'A casciasforte, 'a casciasforte: 'a casciasforte m'hann''a da'!

7. IRRIKÉ: cantar per cantar

Lletra: Plom I del jaciment ibèric de la Serreta d'Alcoi/ Cocentaina/ Penàguila, descobert el 1921 per Camilo VISEDÓ. La interpretació/ transcripció del text és cortesia del professor Xaverio BALLESTER. Els diferents ploms trobats al jaciment es conserven al Museu Arqueològic Camil Visedo i Moltó d'Alcoi.

Música: *Ovidi Twins*, en LP *Montgòlia* (2011)

PKII: QDIFI: GAP QKAN: QADVLA: BAS K
ETIN HV: BAPAD QK: XXXX: TVVABAI
A: AHVE HGIK: BATHD QKHIVNBAION
H: BAMBIDBADITIN: IDIKH: BATHD
KAM: THVIN: BHAGAS IKAVD: MBIA
I: AMGAN DIM: TAGIM GAP QK: BINIKH
N: ALIDI: KIDHI: CAIBITAIT:

IVNMTID: ALID: BAMBIDTID: MABADI
DAP: BIDGNAD: GVD: BOISTINGKID:
MHGND: DVAN: MHMID GADHAIN:
MHDIAKALA: NANTINGEBIDVANDHAIN: IAAV
NIDAHNAI: VHKQD: MHVAGHIDAN:

8. TXORIA TXORI: tan lluny però tan prop...

Poema de Joxean ARTZE (1939-2018 Usurbil), escrit el 1957

Música de Mikel LABOA (1934-2008 Donostia), composta el 1968, en LP *Bat Hiru* (1974)

L'ocell és ocell

Si li haguera tallat les ales
hauria sigut meu,
no hauria escapat.

Però així,
hauria deixat de ser ocell.

I jo...
jo el que m'estimava era l'ocell.

(traducció de Viquipèdia)

9. DIE MORITAT VON MACKIE MESSER: viatges d'anada i tornada

Lletra de Bertolt BRECHT (1898 Augsburg – 1956 Berlin Oriental). Forma part del llibret de l'òpera *Die Dreigroschenoper* (L'òpera dels tres xavos), basada prou lliurement en l'òpera anglesa *The Beggar's opera* (1728) i en quatre balades del poeta francès François VILLON (Paris 1431 - 1463). La música per al llibret de BRECHT la va compondre Kurt WEILL (1900 Dessau – 1950 New York). L'òpera es va estrenar el 1928 en Berlin.

I el tauró té dents i els porta a la cara. I
Macheath, que té un ganivet, però no se li veu
el ganivet...

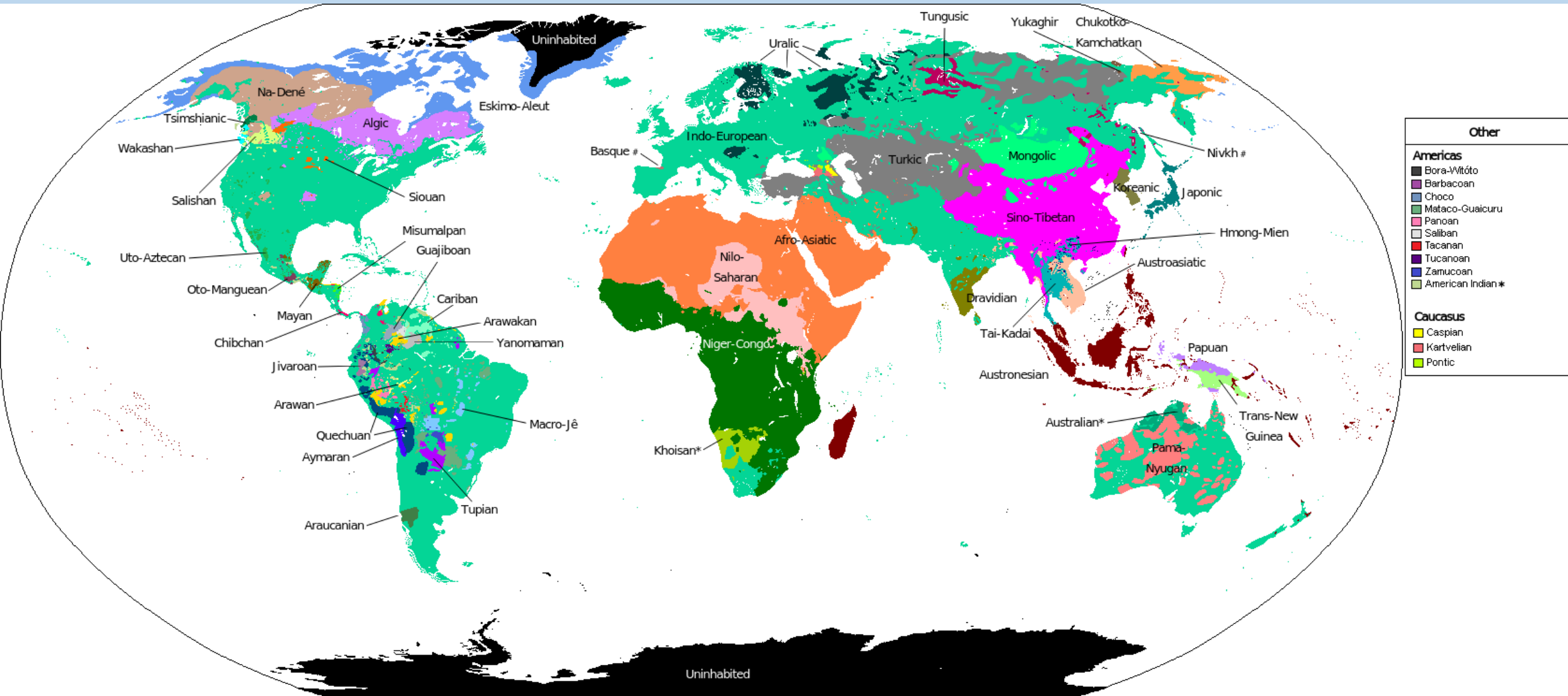
Ai, són les aletes del tauró roges quan vessa
sang. Mackie Ganivet porta un guant en el qual
no es pot llegir cap delictes...

Un preciós diumenge blau hi ha un home mort
a la platja, i una persona gira la cantonada, i
s'anomena Mackie Ganivet...

etcètera

LES LLENGÜES SÓN DÍVER

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!

THANK YOU VERY MUCH!

¡MUCHAS GRACIAS!

ÇOK TEŞEKKÜR EDERİM!

MOLTES GRÀCIES!

GRÀZIE ASSÀJE

[en iber *encara* no ho sabem dir...]

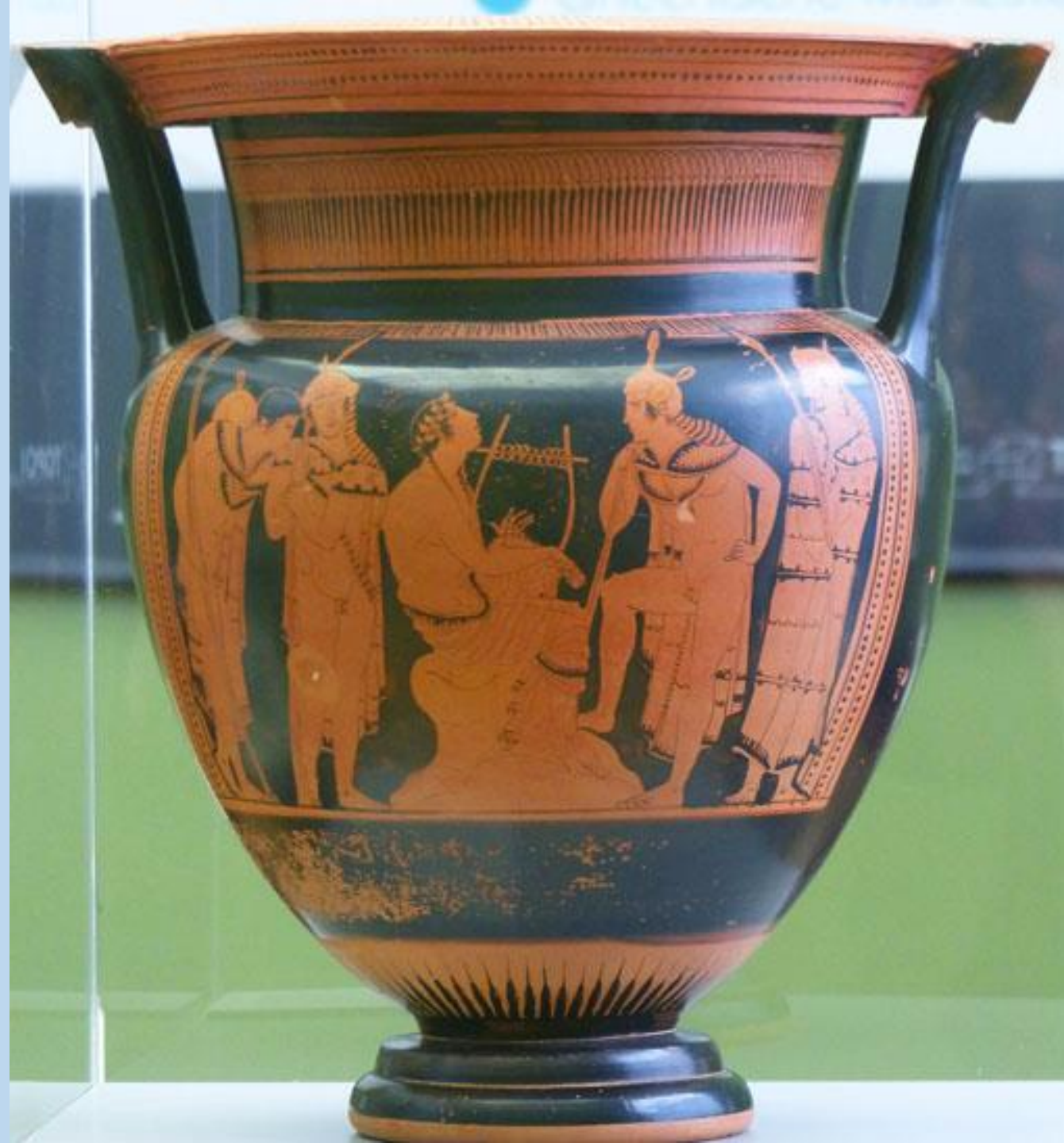
ESKERRIK ASKO!

VIELEN DANK!

MERCI BEAUCOUP!

MUITO OBRIGADO!

GRATIAS MAXIMAS VOBIS AGO!

EL PARADÍS DE LES PARAULES: AL^aCANT

Xavier Mata Oroval
Dissabte 4 de novembre de 2023
x.mataoroval@edu.gva.es

#3rCongresPluri

D
i
V
e
R
Llengües

III CONGRÉS Àmbit plurilingüisme

3 i 4 de novembre de 2023

Facultat d'Educació
Universitat d'Alacant

10 hores

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

UA

UNIVERSITAT D'ALACANT
UNIVERSIDAD DE ALICANTE
Facultat d'Educació
Facultad de Educación

Càtedra de Multilingüisme
de la Universitat d'Alacant